

ASIA

Päätös jätelain 134 §:n mukaisesti vireille laitetusta hakemuksesta siivoamisesta määräämiseksi, joka koskee [REDACTED] ja [REDACTED] kivikaivon ja maakellarin rakenteiden poistamista kiinteistöltä LAHTELA Rn:o 732-402-13-18.

HAKEMUKSEN VIREILLE PANIJAT

[REDACTED] ja [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 29.6.2021 (Y/57/2021).

HAKEMUS (HAKIJOIDEN TEKSTI, Liite a)

[REDACTED] ja [REDACTED] tulee poistaa maallamme sijaitsevat kivikaivon jäännökset. Kivikaivon jätteet tulee hävittää ympäristölain mukaisesti. [REDACTED] on kehoitettu purkamaan vanha kivisilmä ja poistamaan siitä maallemme kuulumattomat rakenteet. (Ympäristöterveyslautakunta 12.9.2019)

[REDACTED] eivät ole kuitenkaan toteuttaneet tätä puhdistusta. Olemme aikaisemmin kieltäneet pudistuksen, koska [REDACTED] olisivat vain poistaneet styroksit, jotka ovat toimineet kivisilmän routaeristeenä. Jälkeen on selvinnyt, että styroksit on poistettu ilman maanomistajan lupaa, mutta kivikaivonkivet sekä niille menevä putki/ putket ja jäljellä oleva liete on jätetty maan sisään.

Vaadimme kivikaivonkivien, putkien sekä lietteen puhdistusta. Jonka jälkeen korvaava täytemaa tulee ajaa tilalle. Maa puhdistetaan maanomistajan ollessa läsnä. Pyytäisimme myös ympäristötarkastajaa paikalle. Tällä täten taataan puhdistuksen oikeaoppisuus.

Tulemme toteuttamaan maallemme metsähakkuun, jonka jälkeen ojitamme alueen. Ojitusta tehdessä liete ja muu maan alla olevat rakenteet tulevat leviämään alueelle. Tästä aiheutuu vaaraa meille. Hakkuut tullaan toteuttamaan elokuun puolessa välin (15.8.2021).

Jätelain 72§:n mukaisesti ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää aineita, siten että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto). Tässä tapauksessa kivikaivojen rakenteet ovat olleet esineet ja ne on jätetty maallemme. Mikäli niistä aiheutuu edellä mainittua haittaa tai vaaraa, niin niiden jättäjän on poistettava ne ja siivottava alue. Mikäli siivoamisvelvollinen ei ole täyttänyt velvollisuuttaan.

KOHTEN SIJAINTI

Poistettavaksi vaaditut kivikaivon jäännökset sijaitsevat hakijoiden omistamalla kiinteistöllä LAHTELA Rn:o 732-402-13-18 Hirvasvaaran kylässä Sallassa. Maakellari on sijainnut aiemmin kokonaisuudessaan samalla kiinteistöllä.

VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Jätelain (646/2011) 24 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on jätelain yleinen valvontaviranomainen, joka valvoo lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Jätelain 75 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Jätelain mukaisissa roskaantumistapauksissa sovelletaan esineiden, aineiden tmv. jätteeksi siirtymishetken lainsäädäntöä. Hakemuksen kohteena olevan kivikaivon käyttö on päätynyt vuonna 2000, joten tapauksessa sovelletaan vuoden 1993 jätelakiä siten kuin se on ollut voimassa vuonna 2000. Jätelain (1072/1993) 3.1 §:n 12) kohdan mukaan laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella ... ja ympäristönsuojelulautakuntaa ... . Jätelain 21 §:n mukaan ympäristönsuojelulautakunta voi määrätä roskaajan tai muun puhdistamiseen velvollisen puhdistamaan roskaantuneen alueen.

Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta. Siten ympäristöterveyslautakunta on toimivaltainen määräämään roskaantuneen alueen puhdistamisesta määräämisestä.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 5.9., 9.9. ja 3.11.2021.

Hakemusta täydennettiin 5.9.2021 seuraavilla uusilla tiedoilla. Täydennys kokonaisuudessaan on päätöksen liitteenä (liite b).

Puuston kasvun kannalta ojitus on elintärkeää maaperässä olevan kosteuden vuoksi. Jos ojitus päätetään olla toteuttamatta puuston kasvu tulee olemaan paljon hitaampaa tai sitä ei tule ollenkaan. Maa on suoperäistä ja vaatii ojituksen rajaviemäriin asti, viemärillä on yhteys Oulanka jokeen. Taimien istutus tulee tapahtumaan käsin, niin jo tämänkin puolesta olisi suotavaa, ettei maaperä sisällä ihmisulostetta.

Hakemuksen täydennyksessä 9.9.2021 (liite c) hakijat ilmoittavat vaativansa kivikaivon, putkien sekä lietteen kokonaisvaltaista puhdistusta sekä kirjoittavat kivikaivon jäännösten aiheuttavan vaaraa sekä heille että ympäristölle, mikä ne leviävät ympäristöön.

Hakemuksen täydennys 3.11.2021 (liite d).

Asia: Maanpuhdistushakemukseen lisäys 1.11.2021

Maallamme [REDACTED] tekemä maakellarin betoninen kellarihalsi on poistettava.

Maan puhdistuksen yhteydessä tarkistetaan montako kivisilmää/imeytyskenttää on maallemme rakennettu.

Kuuleminen ja vastine

Hakemuksesta on kuultu [REDACTED] ja [REDACTED] 16.11.2021 lähetetyillä vastinepyynnöillä.

[REDACTED] on toimittanut seuraavan 9.12.2021 päivätyn vastineen (liite e) sekä kaksi valokuvaliitettä (liitteet f ja g).

Kiinteistöllä Lahtela osittain oleva kivisilmä on rakennettu vuonna 1985 silloisen maanomistajan [REDACTED] suullisella luvalla. Sakokaivolla esikäsiteltyjä jätevesiä on

johdettu vuosina 1985–2000 jonka jälkeen kivisilmä ei ole ollut käytössä. Kivisilmään menevä putki on tukittu sakokaivosta. 29.10-2018 sakokaivosta lähtevä kivisilmään menevä putki on katkaistu kaivon ulkopuolelta. Läsna olivat kunnan rak.tark. Ismo Seppälä, ymssih. Paula Tarkka, [REDACTED] ja [REDACTED] ja [REDACTED] ja [REDACTED].

Kivisilmän rakenne on ensin kivet sitten maa sitten styroksit ja sitten maa. Styroksit on poistettu sekä putki joka on ollut kiinteistö Lahtela puolella 10 cm. Nämä toimenpiteet on tehty 30.7.2021 [REDACTED] vaatimuksen mukaisesti maan puhdistus 29.6.2021. Ympäristötarkastaja Eero Leppänen on tehnyt tarkastuskäynnin alueella 17.8.2021. Thedyistä toimenpiteistä on kuvat toimitettu sähköpostilla 17.8.2021.

Kiviä ei ole poistettu koska niistä ei ole ympäristölle mitään haittaa. Mielestäni kivet eivät ole esine, koska maaperässä on muutenkin kiviä. Kaikki muu on poistettu. Jos kivet ovat esine niin sitten [REDACTED] saa ruveta poistamaan maaltani ajavansa kivet rakentamaltaan talotontilta ilman minun lupaa maalleni.

[REDACTED] väittäjä että maaperässä olisi ihmisulostetta ei ole totta koska sinne on johdettu sakokaivosta esikäsiteltyjä jätevesiä.

Maaperästä on otettu näytteitä silloisen ympäristösihteeri Lahja Alajeesiön toimesta 10.10.2016 sekä 5.7.2017 joissa ei ole ollut ihmisulostetta. Ymp.siht. Paula Tarkka on ottanut useita näytteitä, joista tiedot löytyy YM.tarkastaja Eero Leppäseltä. [REDACTED] ottama näyte 22.11.2016 ei ole yhtenevä muiden viranomaisten ottamien näytteiden kanssa. Mielestäni viranomaisten olisi pitänyt selvittää näytteen oikeellisuus sekä se mistä se todellisuudessa on otettu.

Kivisilmiä ei ole ollut kuin yksi osittain Lahtelan puolella, koska meillä on omalla maalla toimiva jätevesijärjestelmä. Jos [REDACTED] epäilee että kivisilmiä on useampia heidän maallaan he voivat omilla kustannuksillaan kaivaa omalla maallaan niin paljon kuin haluaa.

Maanpuhdistus 29.6.2021 [REDACTED] ilmoittivat että hakkuut aloitetaan 15.8.2021 mennessä. Hakkuuta ei ole aloitettu 16.12.2021 mennessä.

Maakellari + Harsi on siirretty 11.6.2016 kokonaan pois meidän omalle maalle. Kellari oli rakennettu valamalla jossa oli maapohja. Siirrosta on kuvat toimitettu E. Leppäselle sähköp. [REDACTED] ovat käyneet paikan päällä samana päivänä ja ilmoittivat hyväksyvänsä työn sekä ilmoittivat että seuraavaksi valittavat meidän jätevesijärjestelmästä. [REDACTED] ovat saaneet 1377,70 E korvauksen noin 3 ja puolen vuoden ajalta 30 m² maa-alasta.

Mielestäni kivisilmä/maakellari sekä jatkuvista perättömistä ilmoituksista viranomaisille on meidän vainoamista ja kiusantekoa, kuten [REDACTED] [REDACTED] kaatamat pihakuuset 10 kpl 8.5.2021 näiden asioiden johdosta on tehty rikosilmoitus.

Allekirjoittanut vastaa yksin kiinteistöllä Lahtela rakenteista.

Hakijoille varattiin tilaisuus vastaselityksen antamiseen 20.12.2021 lähetetyllä vastaselvityspyynnöllä.

Hakijat jättivät vastaselvityksen 3.1.2022 (liite h).

Tarkastukset ja katselmukset

Viranomaisen ei ole tehnyt hakemuksen mukaiseen asiaan liittyen erikseen tarkastusta tai katselmusta. Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tehnyt hakemuksen mukaiselle kiinteistölle useita tarkastuksia (mm liitteet i ja j) sekä ottanut vesinäytteitä (liite k)

RATKAISU JA MÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta määrää [REDACTED] [REDACTED] poistamaan kivikaivon jäännökset kiinteistöltä LAHTELA Rn:o 732-402-13-18. Kivisilmän poisto on tehtävä jäljempänä olevien määräysten mukaisesti.

Ympäristöterveyslautakunta ei anna määräyksiä maakellariin liittyen.

Määräykset kivisilmän poistamisesta

1. Käytöstä poistetun kivikaivon kivet ja 20 cm niitä ympäröivää maata tulee poistaa kiinteistöltä LAHTELA. Kaivanto tulee täyttää pilaantumattomilla maa-aineksilla. Toimenpiteet tulee suorittaa 30.6.2022 mennessä.
2. Poistettuja kiviä ja maata ei saa sijoittaa alle 50 metrin etäisyydelle talousvesikäytössä olevasta kaivosta eikä alle 30 metrin etäisyydelle vesistöistä.
3. Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä [REDACTED] ja [REDACTED] tulee varata mahdollisuus tilanteen toteamiseen kaivun jälkeen ennen korvaavien maiden sijoittamista. Poiston ajankohdasta on ilmoitettava vähintään kaksi viikkoa etukäteen Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä [REDACTED] ja [REDACTED].

RATKAISUN JA MÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Ratkaisun perustelut

Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaisesti viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Siten jätelain mukaiseen päätökseen eivät vaikuta eikä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ottaa kantaa päätöksessään hakemuksen osapuolten muihin kuin jäte- ja ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisiin asioihin.

[REDACTED] on vastineessaan ilmaissut, että kivikaivo ei ole ollut käytössä vuoden 2000 jälkeen. Siten tapaukseen sovelletaan jätelakia (myöhemmin jätelaki) 1072/1993 vuoden 2000 mukaisena. Muutoksenhakuun sovelletaan voimassa olevaa jätelain muutoksenhakulainsäädäntöä (jätelaki 646/2011 137 ja 138 §).

Jätelain 3.1 §:n kohdan 1 mukaisesti jätteellä tarkoitetaan *ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä*. Jätelaissa ei ole määritetty mitä esineellä tarkoitetaan. Oikeustieteellisessä kirjallisuudessa esine määritellään rajoitetuksi aineelliseksi kappaleeksi, johon ihmisellä voi olla määräysvaltaa. [REDACTED] on ilmaissut vastineessaan kivisilmän rakenteeksi *ensin kivet sitten maa sitten styroksit ja sitten maa*. Kivikaivon toiminta perustuu maasuodatukseen, joten myös osin kivien ala- ja sivupuolen maa tulee katsoa kivikaivon rakenteeksi. Vastineessa on ilmaistu, että kivikaivon käytöstä olisi sovittu suullisesti, jolloin [REDACTED] olisi ollut kivikaivon rakenteisiin määräysvaltaa. Vaikka asiasta ei olisi sovittukaan, niin kivikaivon käytöllä [REDACTED] on käyttänyt siihen tosiasiallista määräysvaltaa. Siten kivikaivo katsotaan jätelain mukaiseksi esineeksi. Koska kivikaivo on poistettu käytöstä, niin se on jätelain määritelmän mukaan jätettä.

[REDACTED] ja [REDACTED] ovat viitanneet hakemuksessaan jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskieltoon ja vaatineet aluetta puhdistettavaksi. Vuoden 1993 jätelaissa vastaava kielto on 19 §:ssä, puhdistamisvelvollisuus 20 §:ssä ja roskaantuneen alueen puhdistamisesta määrääminen 21 §:ssä. Siten hakemus käsitellään jätelain 19 – 21 §:n nojalla.

Jätelain 19 §:n mukaan (y)mpäristöön ei saa jättää roskaa, likaa eikä käytöstä poistettua konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa. Tässä tapauksessa kivikaivo (esine) on jätetty ympäristöön. Roskaamiskiellon vastaisuuden arvioimiseksi tulee tarkastella voiko kivikaivosta aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

Hallintolain 31.1 §:n mukaisesti (v)iranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Hakemuksessa, sen täydennyksessä, vastineessa ja vastaselityksessä olevien tietojen lisäksi viranomaisen on hankkinut asiaan liittyen myös muita tietoja alempana perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Viranomaistarkastuksilla (liitteet i ja j) ei ole havaittu styrokseja lukuun ottamatta sellaisia vaikutuksia, joihin tulisi puuttua yleisen edun vuoksi. Lain sanamuodon mukaisesti jätteestä aiheutuu roskaantumista, mikäli se on jätetty siten, että siitä voi aiheutua vaaraa... Tässä tapauksessa tulevat siis tarkasteltavaksi havaittujen vaikutusten lisäksi myös jätteen mahdolliset vaikutukset. Vuoden 1993 jätelain esitöissä ei ole otettu kantaa maan alla oleviin jätteisiin. Hallituksen esitys HE 199/2021 vp kuitenkin antaa tukea sille tulkinnalle, että myös maan alla olevaan jätteeseen sovelletaan roskaantumiskieltoa. HE:n sivulla 107 72 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa kirjoitetaan: *Myös veteen uponnut tai maaperässä näkymättömissä oleva esine tai niihin laskettu aine voi aiheuttaa roskaantumista.*

Saadun selvityksen perusteella kivisilmän rakenteista on jäljellä kiviä ja maata. Tässä tapauksessa kivien ja maan itsessään ei voida katsoa aiheuttavan jätelaissa kiellettyä roskaantumista. Siten tarkasteltavaksi tulee kivikaivoon johdetun esikäsitellyn jäteveden mahdolliset vaikutukset.

■ ja ■ ovat vastaselityksessään kirjoittaneet: *Lahtelan maalla sijaitseva kivikaivo/imeytyskenttä tulee puhdistaa kokonaisuudessa. 22.11.2016 otetuissa vesinäytteissä on selvästi ihmisulostetta, maamme on erittäin saastunut.* Toimitetussa analyysitodistuksessa koliformisten bakteereiden 37 ° C määrä oli 300000 pmy/100 ml, e. coli -bakteereiden määrä 240000 pmy/100 ml. Viranomaisella ei ole mahdollisuutta todentaa ■ ja ■ analyysiin toimittaman näytteen näytteenottoa paikkaa eikä -menetelmiä. Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolissa toimineen Paula Tarkan ottamien näytteiden analyysitodistuksessa kivisilmän alapuolella enterokokkien määrä oli <1000 pmy/ 100 ml, e. coli -bakteereiden määrä 0 mpn/ 100 ml ja koliformisten bakteereiden määrä oli 6500 mpn/100 ml. Kiinteistön TAPANILA puolelta on aiemmin johdettu puhdistettuja jätevesiä kiinteistön LAHTELA puolelle. Paula Tarkan puhdistetusta jätevedestä kiinteistön LAHTELA puolelta ottamassa näytteessä oli enterokokeja 1000 pmy/ 100 ml, e. coli -bakteereita 9600 mpn/ 100 ml ja koliformisia bakteereita 44000 mpn/ 100 ml. Kaikki näytteet olivat vesinäytteitä.

Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta on päätöksellään 24.10.2019 § 73 hylännyt ■ ■ hakemuksen käyttää kiinteistön LAHTELA puolella olevaa ojaa kiinteistöllä TAPANILA muodostuvien puhdistettujen jätevesien johtamiseen. Kiinteistöjen TAPANILA ja LAHTELA välinen oja on tukittu päätöksen jälkeen, joten ojaan tulevien bakteereiden määrä on nykyisellään todennäköisesti huomattavasti alhaisempi kuin Paula Tarkan ottamassa näytteessä. Vesihallituksen julkaisun *SUOLISTOPERÄISTEN BAKTEERIEN JA VIRUSTEN AIHEUTTAMA POHJAVESIEN PILAANTUMINEN - Kirjallisuus selvitys* (Kirsti Lahti, Helsinki 1981) sivulla 17 olevaan taulukkoon 6 on koottu tutkimustuloksia suolistoperäisten bakteerien säilymisajoista maassa. Säilymisaika vaihtelee taulukossa yksittäisistä päivistä maksimissaan noin puoleentoista vuoteen. Sivun 18 taulukon 7 mukaan ulosteperäiset bakteerit säilyisivät pohjavedessä enintään 4,5 kuukauden ajan. Ottaen huomioon viranomaisen ottamat näytteet ja tiedon bakteerien säilymisajoista maassa, kivikaivoon johdettujen bakteereiden ei katsota aiheuttavan laissa tarkoitettua roskaamiskiellon vastaista vaaraa tai

haittaa. ■■■■■ ottaman näytteen bakteeripitoisuudet eroavat niin huomattavasti viranomaisen ottamien näytteiden tuloksista, että ■■■■■ näyte katsotaan poikkeavaksi tai virheelliseksi, joten se ei tule huomioiduksi päätöksenteossa.

Valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (157/2017) liitteessä haja-asutuksen puhdistamattoman jäteveden kuormitukseksi on arvioitu biologiselle hapenkulutukselle (BHK₇) 50 grammaa/henkilöpäivä, fosforille 2,2 g/p d ja typelle 14 g/p d. Ympäristöministeriön oppaassa *Haja-asutuksen jätevedet – Lainsäädäntö ja käytännöt* (Ympäristöopas 2017) sivulla 14 saostussäiliökäsittelyn on arvioitu poistavan orgaanista ainesta 20 % ja fosforia 10 %. Typen määrän vähentymistä sakokaivokäsittelyssä ei ole arvioitu oppaassa. Koska suurin osa tpeestä on virtsassa, niin todennäköisesti saostussäiliökäsittely poistaa sitä vain hyvin vähäisiä määriä.

■■■■■ ilmoituksen mukaan hakemuksen kohteena oleva kivikaivo on ollut käytössä 1985-2000. Laskennalla, että jätevesijärjestelmään olisi johdettu kahden henkilön jätevedet ja saostussäiliökäsittely poistaa 10 % typpikuormituksesta, kivikaivoon olisi johdettu kokonaisuudessaan orgaanista ainesta 438 kg BHK₇, fosforia 22 kg ja typpeä 138 kg. Todennäköisesti suuri osa orgaanisesta aineksesta ja tpeestä on poistunut biologisen toiminnan seurauksena.

Liitteenä olevista kuvista näkee, että kivikaivosta tullut ravinnekuormitus on rehevöittänyt ympäristöä. Maan sisässä ollessaan kivikaivossa olevien ravinteiden aiheuttaman rehevöitymisen ei lähtökohtaisesti arvioida aiheuttavan haittaa metsän kasvulle tai uudistamiselle. ■■■■■ ovat hakemuksessa ilmoittaneet ojittavansa alueen. Alueen ojittaminen myös kivikaivon kohdalla on tosiasiallisesti mahdollinen toimenpide. Siten tulee tarkasteltavaksi myös tilanne, jossa kivikaivon sisältämät ravinteet nousevat pintamaahan ojittamisen seurauksena. Internetsivulla <https://www.farmit.net/metsa/metsanlannoitus/lannoituskohteet-ja-tarpeen-maarittaminen> (katsottu 11.2.2022) olevan taulukon mukaan ruoho- ja mustikkaturve- sekä puolukka- ja varputurvesuomuuttumilla ja -kankailla lannoitustarve on tyellä 100 kg/ha ja fosforilla 35-40 kg/ha. Kivikaivossa ja sen läheisyydessä on siis noin puolen hehtaarin lannoittamiseen käytettävä ravinneäärä.

Ojan kaivu nostaisi ravinteet pintamaahan kohtuullisen pienelle alueelle. Huomattavasti metsän kasvun tarvetta suurempi ravinneäärä lisäisi ruohovartisten kasvien ja pensaiden kasvua merkittävästi ympäröivää metsää suuremmaksi. ■■■■■ ovat ilmoittaneet hakemuksen täydennyksessä suorittavansa alueella metsän uudistuksen. Ruohovartisen kasvien ja pensaiden voimakas kasvu aiheuttaisi tavanomaista suuremman tarpeen taimikon heinäykselle ja mahdollisesti myös tarpeen taimien täydennysistutukselle. Kivikaivoon johdetut ravinteet siis voivat mahdollisessa tulevaisuudessa aiheuttaa heinäystarpeen vuoksi työmäärän lisääntymistä tai taimien tukehtuessa taloudellisia tappioita kiinteistön LAHTELA omistajalle. Oulankajokeen on matkaa kivikaivon kohdalta noin 1,5 kilometriä, joten ravinteiden ei katsota aiheuttavan vaaraa ympäristölle.

Jätteestä aiheutuvaa työmäärän lisääntymistä tai taloudellisia tappioita ei ole suoraan säädetty jätelain 19 §:ssä kielletyksi seuraukseksi. Tässä päätöksessä työmäärän lisääntymisen ja mahdolliset taimien tukehtumiset katsotaan kuitenkin laissa kiellettyihin vaikutuksiin rinnastuvaksi haitaksi ja siten jätelain vastaiseksi toiminnaksi. Siten kivikaivon sisältämät ravinteet aiheuttavat jätelain 19 §:n roskaamiskiellolla kielletyn tilanteen ja ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä alueen puhdistettavaksi. Määräyksessä on otettu huomioon lainsäädännön omaisuudensuoja (perustuslaki 731/1999 15 §). Kiinteistö LAHTELA on ■■■■■ omaisuutta, joten haitan suuruuden arvioinnissa on annettava painoarvoa hänen näkemykselleen. ■■■■■ ovat vaatineet kivikaivon poistamista, joten heidän vaatimuksensa tukee määräyksen antamista.

■■■■■ on käyttänyt kivikaivoa 15 vuoden ajan eikä sen käytöstä ole saadun selvityksen perusteella maksettu korvauksia. Siten kivikaivon poistamisen aiheuttamien kustannusten ei voida katsoa olevan suhteettoman suuria kivikaivosta saatuun hyötyyn nähden (hallintolaki 6 §).

Saatujen selvitysten ja viranomaisen aikaisempien tarkastuskäyntien perusteella ei ole syytä epäillä, että [REDACTED] ja [REDACTED] omistaman maakellarin betoneita tai muita jäännöksiä olisi kiinteistön LAHTELA puolella. Siten maakellariin liittyen ei ole edellytyksiä antaa määräyksiä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole toimivaltainen viranomainen maaperän pilaantumista koskevissa kysymyksissä eikä siten voi antaa määräystä maaperän puhdistamisesta (ympäristönsuojelulaki 527/2014 137 §).

Määräysten perustelut

1. Viranomainen määrää [REDACTED] poistamaan kivikaivon kiinteistöltä LAHTELA. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa tässä määräyksen jätelain nojalla. Kivikaivo katsotaan jätelain tarkoittamaksi esineeksi. Kivikaivon toiminta perustuu maasuodatukseen, joten kivikaivokokonaisuuteen katsotaan sisältyvän myös 20 cm maata kivien ympäriltä. Kivikaivon ulkopuolella maa on maaperää. Koska kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole toimivaltaa määrätä maaperän puhdistamisesta, niin päätös rajautuu vain kivikaivon rakenteeseen. Toimenpiteen suorittamisen ajankohta on määrätty siten että poistotyö voidaan suorittaa sulan maan aikaan.
2. Poistettavaan ainekseen on rikastunut normaaliin maahan nähden paljon ravinteita. Suojaetäisyyksillä pyritään varmistamaan, etteivät kivikaivon jäänteiden sisältämät ravinteet aiheuta talous- tai pintaveden pilaantumisen vaaraa. Määrätyt suojaetäisyydet ovat Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiset jätevesijärjestelmän suojaetäisyydet talousvesikaivoon ja vesistöön (Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräykset (Kunnanvaltuusto 15.11.2012 § 47) 7 ja 9 §).
3. Määräys on annettu toimenpiteen suorittamisen valvomiseksi ja hakemuksen tekijöiden oikeuksien turvaamiseksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET JA MUUT OIKEUSOHJEET

Jätelaki (1072/1993) 19-21 §

Jätelaki (646/2011) 137 ja 138 §

Hallintolaki (434/2003) 6 ja 31 §

Perustuslaki (731/1999) 15 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 137 §

Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräykset (Kunnanvaltuusto 15.11.2012 § 47) 7§ ja 9 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maksu

Asian käsittelystä ei peritä maksua.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

[REDACTED], saanti todisteellisesti

[REDACTED] ja [REDACTED]

[REDACTED]

Tiedoksi

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 8.4.2022.**

LIITTEET

Liite 1 a Muutoksenhakuohjeet

Liite a Hakemus

Liite b Hakemuksen täydennys 5.9.2021

Liite c Hakemuksen täydennys 9.9.2021

Liite d Hakemuksen täydennys 3.11.2021

Liite e Vastine [REDACTED]

Liite f Valokuvat maakellarin siirrosta

Liite g Valokuvat styroksien ja putken poistosta

Liite h Hakijoiden vastaselvitys 3.1.2022

Liite i Tarkastuskertomus [REDACTED] – [REDACTED]

Liite j 2021-11-20 Muistio tarkastuksesta

Liite k Vesinäytteiden tulos 2.11.2018

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Jätelain mukaista päätöstä koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;
- 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU
Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 8.4.2022.**

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 270 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

